

11. Yahupov V. V. (2000). *Tvorche vykorystannia dilovykh ihor u navchanni viiskovosluzhbovtziv. Pedahohika i psykhohohiia formuvannia tvorchoi osobystosti: problemy i poshuk* [Creative use of business games in the training of military personnel. Pedagogy and psychology of creative personality formation: problems and search]. *Zb. nauk. pr. Vyp. 16* [in Ukrainian].
12. Zayika L. A. (2016). *Osoblyvosti formuvannia profesiinoi kompetentnosti na zasadakh tekhnologii imitatsiinoho modeliuвання* [Features of formation of professional competence on the basis of imitation modeling technology]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Pedahohika. Vyp. 5*. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnapped_2016_5_9 [in Ukrainian].
13. Stasyuk V. V. (2013). *Vykorystannia osvitnikh tekhnologii yak napriam pokrashchennia yakosti pidhotovky viyskovykh fakhivtsiv* [Use of educational technologies as a direction of improvement of quality of training of military specialists]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy: zb. nauk. pr. Kyiv., Vyp. 2* [in Ukrainian].

Yagupov V. V., Nekhaienko S. I. Methods of professional competence development in future organizers of moral and psychological support at the stage of operational-tactical preparations

The authors give a theoretical substantiation of the author's methodology for the development of professional competence of future organizers of moral and psychological support (MSS) at the stage of their operational and tactical preparation at the Ivan Cherniakhovskyi National University of Defense of Ukraine (NUDU). The theoretical substantiation of this technique is carried out taking into account the specificity of realization of job competencies of the organizers of moral and psychological support, as well as research tasks, which are set in the scientific research. This technique will contribute to the deepening and systematization of future organizers of moral and psychological support for their theoretical knowledge, the development of practical skills, abilities for the successful fulfillment of their official competences in military and professional activity. The basic stages of this author's methodology are revealed, the purpose of these stages is defined, their tasks, what methods will be used for their realization. Taking into account the content and specificity of the professional activity of the organizers of moral and psychological support, the following stages of the methodology were distinguished: value-motivational (aimed at increasing the motivation of the organizers of moral and psychological support to professional activity and stimulating activity in military and professional activity); theoretical (focused on expanding and deepening the organizers of moral and psychological support of military-professional and professional knowledge); practical (aimed at developing from the organizers of moral and psychological support of military-professional and professional skills and abilities on the basis of acquired theoretical knowledge); creative and reflexive (aimed at the development of moral and psychological support of general and special professional skills and abilities of objective self-esteem for organizers).

Key words: professional competence, development, methodology of development, organizers of moral and psychological support, stages, methods, means.

УДК 37. 211.24

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.72-2.60>

Яковенко Н. В.

**ОСОБЛИВОСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ
КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Розглядаються особливості удосконалення системи мовної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів. Зокрема, розкривається сутність таких понять як система мовної підготовки, мовленнєва діяльність. Основна увага зосереджується на теоретико-методичних засадах реалізації системи навчання англійської мови в ВВНЗ. Висвітлюються цілі та рівні сформованості досліджуваного явища. На основі аналізу педагогічної літератури обґрунтовується методика інтенсифікації навчання, оговорюється, що практичними особливостями інтенсифікації навчання є використання сучасних технічних засобів, насамперед комп'ютера, що удосконалює процес вивчення іноземної мови. Кваліфіковане та раціональне застосування ПК дає можливість підвищити якість засвоєння матеріалу. У викладанні іноземної мови ПК розглядається як засіб навчання, що дає змогу організувати керувану, самостійну роботу курсантів. Організація навчальних занять передбачає поєднання нових і класичних методів навчання, що дозволить інтенсифікувати навчання іноземній мові, зробити його більш цікавим та інформаційно ємним. Зазначається також, що концепція дослідження забезпечується єдністю методологічного, теоретичного та методичного аспектів. Підкреслюється важлива роль використання проблемних ситуацій в стимуляції пізнавальної діяльності курсантів, що веде до формування стійкого бажання вивчати іноземну мову, вдосконалювати свої навички іншомовної комунікації. Успіх інтелектуального розвитку курсантів вищих військових навчальних закладів досягається головним чином на занятті, коли викладач організовує пізнавальну систематичну діяльність курсантів. В статті підкреслюється, що удосконалення системи мовної підготовки курсантів та активізація процесу навчання іноземній мові у вищому військовому навчальному закладі вбачається у максимальному використанні нових інформаційних технологій та використання технологій як проблемного так і змішаного навчання. Стаття наголошує на ефективності застосування обраної педагогічної технології, висвітлює методичні прийоми створення проблемних ситуацій, підкреслює значущість використання ПК, що сприяють вирішенню завдань та цілей сучасного заняття з англійської мови професійного спілкування.

Ключові слова: система підготовки, мовна підготовка, проблемне навчання, змішане навчання, інформаційні технології, методи навчання, інтенсифікація, якість.

В умовах останніх подій в Україні та стратегічного курсу держави на євроатлантичне співробітництво гостро стоїть питання створення сучасних, боєздатних, мобільних для держави збройних сил. Основою такої армії мають стати військові професіонали, здатні ефективно виконувати покладені на них завдання як у мирний, так і воєнний час. Цілком зрозуміло, що це можливо лише на основі вдосконалення системи підготовки військових фахівців, покращення організації освітнього процесу. У всьому світі йдуть пошуки оптимальної структури освіти на всіх освітніх рівнях від загальної середньої до повної вищої. Оптимізація структури освіти та виявлення особливостей удосконалення системи мовної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів стали характерними для сучасності. Значно підвищені вимоги до осіб, які навчаються, на всіх рівнях. Відомо, що вищі військові навчальні заклади будують свою освітню діяльність на тому контингенті слухачів, що приходить на навчання із загальної середньої школи, яка також перебуває в режимі реформування та експериментів і постачає не завжди підготовлену молодь, особливо це стосується мовної підготовки. Мовна підготовка курсантів є складовою частиною вузівської підготовки майбутніх офіцерів української армії. Адже знання іноземної мови – свідчення рівня культури й освіти офіцера. Сфера його застосування для сучасного офіцера значно розширюється зі збільшенням міждержавних зв'язків, у тому числі й по військовій лінії, а також з можливістю використання у своїй роботі іноземної технічної й військової літератури. В порівнянні із цивільними вузами навчальний процес у військових навчальних закладах і на військових факультетах має деякі особливості, які необхідно враховувати при проведенні занять з іноземної мови. Насамперед, особливістю підготовки є одержання курсантами двох спеціальностей – військової й цивільної. Тому дисциплін у навчальному плані більше. Це загальноосвітні, військовоспеціальні й загальнопрофесійні предмети. Тому на першому та другому курсі на курсантів обрушується великий потік нової інформації, яку необхідно засвоїти. Становище погіршується у зв'язку з пропусками занять по службовій необхідності і як наслідок – збільшення обсягу програмного матеріалу на самостійне вивчення. Саме тому конкретні умови навчання у військово-навчальних закладах вимагають максимальної ефективності аудиторних занять та удосконалення системи мовної підготовки в цілому.

Актуальність теми дослідження визначається назрілою в сучасних соціально-економічних умовах потребою у фахівцях високого рівня компетентності, зокрема у сфері володіння іноземними мовами. Складність перехідного періоду в розвитку нашої держави, масштабність і гострота у сучасному світі соціальних, культурних й економічних проблем зумовлюють актуальність пошуку оптимальних шляхів підготовки освічених офіцерів з новим мисленням, готових до самостійного та якісного розв'язання військово-професійних завдань. З другого боку, розвиток військового співробітництва із закордонними країнами, організація та проведення спільних навчань і маневрів, участь у миротворчих операціях, партнерство у підготовці військових кадрів зумовлюють необхідність навчання військових фахівців, готових до адекватної взаємодії з представниками інших культурних співтовариств. Зростаючі потреби у військових фахівцях з високим рівнем мовної підготовки змушують здійснювати орієнтацію освітньої політики вищої військової школи на взаємозв'язок професії та мови, зближення військово-професійної та мовної освіти. Тому нині іноземна мова стала невід'ємною складовою професійної підготовки військового фахівця.

Так, професійна спрямованість вивчення іноземних мов у військових закладах ставить низку завдань із розвитку професійних навиків у курсантів: оволодіння професійною лексикою, вміння комунікативних навиків професійного спілкування, формулювання власної точки зору на професійну тематику, тощо. Головним і пріоритетним завданням вивчення іноземних мов є розвиток комунікативних здібностей, тобто підвищення рівня комунікативної компетентності з метою спілкування між фахівцями різних країн та різних галузях знань.

Мета статті – розкрити особливості удосконалення системи мовної підготовки курсантів та визначити складнощі, які виникають під час навчального процесу у вищому військовому навчальному закладі.

Різні аспекти мовної підготовки майбутніх фахівців та удосконалення системи мовної підготовки були розглянуті у роботах вітчизняних та зарубіжних вчених (Н. Артикуца, Л. Гріднева, Т. Гороховська та ін.). Значний внесок у розвиток контекстного навчання зроблено А. Вербицьким, О. Єрмаковою, О. Ларіоною та ін. Потрібно ураховати, що приведення Національної гвардії України до кращих світових стандартів має здійснюватися, як з урахуванням світових тенденцій з дотримання прав людини, так і з урахуванням внутрішніх умов розвитку країни. Відомо, що діяльність курсантів Національної гвардії України має комунікативний характер. Набуття певних комунікативних якостей та навичок певною мірою стає запорукою ефективної професійної діяльності, а питання мовної (іншомовної) підготовки набувають надзвичайної актуальності. С. Цимбал зазначає, що як представник владних структур гвардієць з певним рівнем знань мови здатен спілкуватися з представниками місцевих національних меншин й іноземцями на елементарні теми, пов'язані з питаннями та проблемами суспільного або особистого характеру, сприяти в їх розв'язанні, направляти цих осіб у відповідні відомства, агентства та до посадовців [7]. Не приховується той факт, що українські курсанти Національної гвардії можуть направлятися до міжнародних організацій, залучатися до участі в міжнародних операціях з підтримання миру й безпеки та мають вільно володіти іноземними мовами. Таким чином, процес здійснення мовної підготовки має бути максимально наближеним до майбутньої професійної діяльності. Мовні та мовленнєві вправи повинні мати змістову та процесуальну віднесеність до професійного контексту. У виконанні колективної діяльності стратегія колективного партнерства

та отримання синергетичного ефекту є оптимальною [4]. Під певною «не системністю» мовної (іншомовної) підготовки курсантів розуміється відсутність чіткої стратегії мовної (іншомовної) професійної підготовки. Доцільно при написанні підручників, посібників, методичних рекомендацій тощо частіше орієнтуватися на існуючу класифікацію рівнів володіння мовою як можливої системо утворюючої складової організації системи мовної (іншомовної) підготовки, що створило б умови для організації неперервної системи іншомовної підготовки фахівців за певним профілем їх професійної діяльності [3].

Виходячи із вищезазначеного, можна зауважити, що існують певні проблеми в підготовці курсантів вищих військових навчальних закладів, зокрема питання удосконалення системи мовної підготовки. По-перше, недостатність часу, відведеного на вивчення іноземної мови у ВНЗ; по-друге, особливості життєдіяльності курсантів, коли виконання ними службових обов'язків призводить до недостатності часу на підготовку до навчальних занять; по-третє, слабкий рівень мотивації до вивчення іноземної мови. Усе це спонукає викладача до перегляду тієї складової навчального процесу, на яку він може здійснити найбільш опосередкований вплив – на методику проведення навчальних занять під час вивчення певної дисципліни. У процесі аналізу методів викладання іноземної мови необхідно враховувати один важливий аспект. Використання винятково комунікативних методів може привести до проблем. Так, відомі ситуації, коли у тих, хто навчалися виключно за такими методами, маючи ґрунтовні навички спілкування, виникали значні труднощі у написанні певних документів. Тобто базові знання граматики та стилістики виявилися недостатніми. Навчання фахової лексики курсантів ВВНЗ виступає необхідним складником у досягненні провідної мети навчання мови як засобу спілкування в професійній діяльності [2]. Для того, аби досить вільно читати військову літературу й розуміти усні повідомлення, а також уміти порозумітися зі спеціалістами, в першу чергу потрібна кількісна і якісна конкретизація бажаних результатів навчання, тобто встановлення конкретних критеріїв володіння мовою на фонетичному, лексичному/граматичному рівнях.

З цією метою необхідна відібрати: а) фонетичний, б) лексичний загальномовний, загальнонауковий і термінологічний, в) морфолого-синтаксичний мінімуми відповідно до рецептивної і продуктивної сторін поставленої мети навчання.

Серед усієї різноманітності мовного матеріалу, що підлягає засвоєнню курсантами ВВНЗ, лексика посідає особливе місце, тому що нагромадження словникового запасу й умінь його використовувати – це передумова оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності. Тому в процесі викладання іноземної мови в військовому ВНЗ значна увага приділяється вивченню професійно-орієнтованої лексики.

Досвід нашої роботи показав, що під час навчання курсантів іноземної мови найбільш розвиненим видом мовленнєвої стає читання. Шляхом порівняльного експерименту в групах було доведено, що лексику військового спрямування краще засвоюють ті студенти, в яких навички читання сформовані. Також, викликати обумовлену потребу в спілкуванні іноземною мовою можна за допомогою ситуацій, які мають пряме поєднання з буденним життям та найчастіше обговорюваними речами – планування спільних військових навчань, ознайомлення з новітніми зразками озброєння, розробка військових операцій. Такі проблемні ситуації повинні сприяти формуванню різних думок курсантів і не давати змоги дійти до однозначного рішення. Обговорення таких ситуацій дозволяє порівняти різні думки, викликає в курсанта потребу захистити свою думку, отож вони можуть навчатися аргументувати свої погляди [6]. Значення таких ситуацій у тому, що вони стимулюють мовленнєву діяльність. Такі ситуації допомагають зробити процес навчання керованим, тому що сама ситуація безпосередньо націлює думки курсантів в потрібному напрямку пошуку змісту висловлювання [1].

Стимулюванню мовленнєвої діяльності також сприятиме використання так званої технології змішаного навчання. Сутність такого навчання полягає в об'єднанні формальних (навчання в аудиторії, вивчення та перевірка матеріалів мовного курсу, написання контрольних робіт, тестування та ін.) та неформальних методів і засобів навчання (спілкування з викладачем за допомогою електронної пошти, проведення інтернет-конференцій та ін.). Також вагомим аспектом використання даної технології є комбінування різних способів подання навчального з використанням методики управління знаннями [5]. Переваги використання цього методу у тому, що він дає змогу у процесі академічного навчання поєднати класичні методи викладання, спрямовані на засвоєння основних граматичних структур англійської мови, розвиток навичок читання та перекладу, та більш сучасні методи, спрямовані на розвиток комунікативних навичок і подолання —мовного бар'єру.

Один із шляхів інтенсифікації навчання лексики – використання сучасних технічних засобів, насамперед комп'ютера (ПК), що удосконалює процес вивчення іноземної мови. Кваліфіковане та раціональне застосування ПК дає можливість інтенсифікувати навчальний процес і підвищити якість засвоєння матеріалу. У викладанні іноземної мови ПК розглядається як засіб навчання, що дає змогу організувати керовану, самостійну роботу курсантів. Одне з призначень ПК – допомогти викладачеві розв'язати одне з найважливіших завдань під час навчання іноземним мовам: використовувати різні способи самостійної роботи з усіх видів мовленнєвої діяльності над різним мовним матеріалом. За допомогою комп'ютера можна спрямувати самостійні заняття курсантів за програмою, яка, формуючи навчальні завдання та вказуючи шляхи їх виконання, забезпечує планомірне засвоєння мовного матеріалу, його активізацію, безперервний контроль і корекцію відповідних завдань. Це особливо важливо для немовних ВВНЗ, де на вивчення іноземної мови відводиться порівняно невелика кількість навчальних годин.

Дослідники виділяють два функціональні рівні розробки комп'ютерних навчальних засобів для системи дистанційного навчання: комп'ютерні електронні підручники (КЕП) і комп'ютерні навчаючі програми (КНП) [8, с. 293].

Функції КЕП в основному обмежуються представленням курсанту на екрані монітора навчальних матеріалів. У порівнянні з друкованими матеріалами в КЕП можуть бути легко внесені зміни, які відбуваються у певній галузі. Вони мають велику наочність і зручний інтерфейс (меню, довідки) для користувача. В кінці кожної теми можуть бути включені завдання для контролю і самоконтролю. Поряд із цим слід зазначити, що діалог КЕП з курсантами має пасивний характер в той час, як комп'ютерні навчальні програми широко використовують діалог і алгоритм роботи програми може залежати від відповіді курсанта. Отже, одночасно з представленням навчального матеріалу КНП здійснюється взаємодія з курсантом, мета якої – забезпечити краще розуміння матеріалу та самоконтроль його засвоєння. Безумовно, ніяка навчальна програма не може повністю замінити викладача. Необхідність взаємодії курсанта і викладача обов'язково залишається. Так, результати виконання курсантом контрольних завдань передаються викладачу електронною поштою. При цьому передбачається також наявність „живого” зворотного зв'язку між викладачем та курсантом шляхом особистого спілкування (консультації, співбесіди), що вносить додатковий елемент реального діалогу між ними.

Таким чином, можна дійти висновку, що удосконалення системи мовної підготовки курсантів та активізація процесу навчання іноземній мові у вищому військовому навчальному закладі вбачається у максимальному використанні нових інформаційних технологій та використання технологій як проблемного так і змішаного навчання. Вдале поєднання нових і класичних методів навчання, набуття інноваційного досвіду дозволить інтенсифікувати навчання іноземній мові, зробити його більш цікавим та інформаційно ємним.

Найважливішим є те, що така організація мовної підготовки курсантів сприятиме рівномірному формуванню базових навичок грамотного читання і письма та комунікативних навичок та допомагатиме максимально ефективно організувати робочий час викладача та курсантів ВВНЗ.

Використана література:

1. Березнева І. М. Особливості використання технології проблемного навчання на заняттях з англійської мови в вищих військових навчальних закладах / І. М. Березнева // Інноваційна педагогіка: зб. наук. Праць. – Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій, 2019. – Вип. 17. Т. 2. – С. 59-63.
2. Жолобова Н. О. Методика та технологія: види та умови створення проблемних ситуацій на уроці іноземної мови. – [Електронний ресурс: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/37785/]
3. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання [Наук. ред. укр. вид-ня С. Ю. Николаєва]. – Київ: Ленвіт, 2003. – 237с.
4. Закон України «Про Національну гвардію». – [Електронний ресурс:
5. Костина Е. В. Модель смешанного обучения (Blended Learning) и ее использование в преподавании иностранных языков // Известия высших учебных заведений // Серия: Гуманитарные науки, 2010. – Т. 1 – № 2. – С. 141–144.
6. Пуховська Л. П. Вивчення іноземних мов у контексті формування загальноєвропейського освітнього простору /Л. П. Пуховська // Сучасні технології викладання іноземних мов у професійній підготовці фахівців: зб. наук. праць. – Київ: КІТЕП, 2000. – С. 32-38.
7. Цимбал С. В. Психологічні особливості формування професійної компетентності майбутніх спеціалістів засобами іноземної мови : дис. канд. психолог. наук : 19.00.07 / С. В. Цимбал. – К., 2006. – 173 с.
8. Процеси вивчення та викладання ін. мови // Ін. мови. – 2000. – № 3. – С. 52.

References:

1. Berezneva I.M. (2019). Osoblyvosti vykorystannia tekhnolohii problemnoho navchannia na zaniattiakh z anhliskoi movy v vyshchyykh viiskovykh navchalnykh zakladykh [Features of the use of problem-based learning technology in English classes at higher education institutions]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy*, 17, 59-63 [in Ukrainian].
2. Zholobova N. O. (2016). Metodyka ta tekhnolohiia: vydy ta umovy stvorennia problemnykh sytuatsii na urotsi inozemnoi movy. [Methodology and technology: types and conditions of creating problematic situations in a foreign language lesson]. Retrieved from http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/37785/ [in Ukrainian].
3. Nikolaiev S. Yu. (Eds.). (2003). Zahalnoevropejski rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment]. K.: Lenvit [in Ukrainian].
4. Zakon Ukrainy «Pro Natsionalnu hvardiiu» [The Law of Ukraine “On the National Guard”].(n.d.). *zakon.rada.gov.ua* Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18> [in Ukrainian].
5. Kostyna E. V. (2010). Model smeshannoho obuchenya (Blended Learning) y ee yspolzovanye v prepodavanyu ynostrannykh yazykov [Blended Learning model and its use in foreign language teaching]. *Yzvestiya vysshykh uchebnykh zavedenyi – News of higher education institutions*, 2 [in Ukrainian].
6. Pukhovska L. P. (2000). Vyvchennia inozemnykh mov u konteksti formuvannia zahalnoevropeiskoho osvitnoho prostoru [Study of foreign languages in the context of the formation of a pan-European educational space]. *Suchasni tekhnolohii vykladannia inozemnykh mov u profesiinii pidhotovtsi fakhivtsiv – Modern technologies of teaching foreign languages in professional training of specialists*, 32 -38 [in Ukrainian].
7. Tsymbal S. V. (2010). Psykholohichni osoblyvosti formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnykh spetsialistiv zasobamy inozemnoi movy [Psychological peculiarities of formation of professional competence of future specialists by means of foreign language]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kiev [in Ukrainian].
8. Protsesty vyvchennia ta vykladannia in. movy (2000). [Protsesty vyvchennia ta vykladannia in. movy]. *In. Movy*, 3, 52. [in Ukrainian].

Yakovenko N. V. Peculiarities of language training improvement for students of higher military education

The article deals with the peculiarities of improving the system of language training for cadets of higher military educational establishments. In particular, the essence of such concepts as the system of language training as well as speech activity is revealed. The main focus is on the theoretical and methodological foundations of the implementation of the English language teaching system at HMEEs. The goals and levels of formation of the studied phenomenon are highlighted. Based on the analysis of the pedagogical literature, the technique of intensification of training is substantiated, it is stated that the practical features of intensification of learning are the use of modern technical means, first of all computer, which improves the process of learning a foreign language. Qualified and rational use of PC makes it possible to improve the quality of assimilation of the material. In teaching a foreign language, PC is considered as a learning tool that enables to organize individual work of cadets. The organization of practice lessons involves a combination of new and classic teaching methods, which will intensify the learning of a foreign language, and make it more interesting and informative significant. It is also noted that the concept of research is ensured by the unity of methodological, theoretical and methodological aspects. The importance of using problematic situations in stimulating cognitive activity of cadets is emphasized, which leads to the formation of a stable desire to learn a foreign language, to improve their foreign language communicative skills. The success of the intellectual development of cadets of higher military educational establishments is achieved mainly in the classroom, when the teacher organizes cognitive systematic activity of cadets. The article emphasizes that improving the system of language training of cadets and intensifying the process of learning a foreign language in a higher military educational establishments is considered in the maximum use of new information technologies and the use of technologies both problematic and mixed learning. The article emphasizes the effectiveness of the application of the selected pedagogical technology, highlights the methodical methods of creating problematic situations, emphasizes the importance of using PCs that contribute to solving problems and goals of modern English language training in professional communication.

Key words: training system, language training, problem learning, mixed learning, information technology, teaching methods, intensification, quality.

УДК 378.147:811.161.2-051

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.72-2.61>

Яценюк Н. И., Клак И. Е.

ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ КАЧЕСТВА КАК КОМПОНЕНТ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Актуальность исследования определяется низким уровнем использования компетентностного подхода в вузах, что не отвечает возрастающему интересу к процессам межкультурной коммуникации. Анализ публикаций последних лет свидетельствует о том, что модернизация профессиональной подготовки, в основе которой лежит компетентностный подход, способствует приобретению необходимых профессиональных качеств студентами – будущими учителями иностранного языка, что в дальнейшем обеспечивает их успешное профессиональное становление и конкурентоспособность на рынке труда.

С целью определения профессиональных качеств будущих учителей иностранного языка были использованы теоретические методы (анализ, синтез, сравнение, обобщение, классификация); моделирование – для определения сущности базовых понятий проблемы; эмпирические – для изучения особенностей подготовки студентов к формированию иноязычной коммуникативной компетентности (анкетирование студентов-выпускников нескольких педагогических вузов с целью определения их профессиональных качеств); аналитико-синтетические – для определения компетенций и компетентностей студентов при поиске литературы и анализе компетентностного подхода.

В процессе рассмотрения понятия «профессиональные качества» в педагогической науке выявлена ограниченность подходов к этому концепту. С помощью анкетирования, анализа, сравнения и обобщения у выпускников вузов констатирован недостаточный уровень профессиональных компетентностей, необходимых будущему учителю иностранного языка. Аргументировано авторское определение значимости профессиональных качеств учителя иностранного языка, а именно: чем более развиты профессиональные качества будущих учителей иностранного языка, тем выше уровень их профессиональной деятельности. Учитель иностранного языка должен стремиться к самосовершенствованию, уделять внимание современным технологиям обучения, внедрять в практику интерактивное обучение, технологии коллективно-группового обучения, ситуационного моделирования и т.п. Для этого необходимо владеть определенными в статье качествами учителя иностранного языка.

Ключевые слова: учитель иностранного языка, профессиональные качества учителя, профессиональные компетентности, студент, учащийся, иностранный язык, анализ.

(статтю подано мовою оригіналу)

Исследование проблемы формирования профессиональных компетентностей современных учителей иностранного языка свидетельствует о том, что главная роль в этом процессе принадлежит взаимодействию учителей и учащихся, реализуемому на основе выполнения определенных учебных задач, результативность решения которых зависит от осознания учащимися жизненной значимости этих задач. Центральное место